

بسمه تعالی

مشکلات رفتاری در کودکان

www.ketab.ir

تألیف و گردآوری:
گل آویژ قربانیان
نقیسه عباسی غریب

۱۴۰۰

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

سرشناسه	:	قربانیان، گل آویژ، ۱۳۷۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	مشکلات رفتاری در کودکان/ تألیف و گردآوری گل آویژ قربانیان، نفیسه عباسی غریب.
مشخصات نشر	:	تهران: موسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۳ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۰۸-۰۵۶۶-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۰۱-۱۰۳.
موضوع	:	اختلالات رفتاری در کودکان
موضوع	:	Behavior disorders in children
موضوع	:	اختلالات رفتاری در کودکان -- درمان
موضوع	:	Behavior disorders in children -- Treatment
شناسه افزوده	:	عباسی غریب، نفیسه، ۱۳۷۸-
رده بندی کنگره	:	RJ۵۰۶
رده بندی دیویی	:	۶۱۸/۹۲۸۹
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۳۳۵۰۸
وضعیت رکورد	:	ف

www.ketab.ir

ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

نام کتاب:	مشکلات رفتاری در کودکان
تألیف و گردآوری:	گل آویژ قربانیان - نفیسه عباسی غریب
ناشر:	آموزشی تألیفی ارشدان
ویرایش:	اول
توبت چاپ:	اول ۱۴۰۰
حروفچینی و صفحه آرایی:	www.irantypist.com
طراح و گرافیکست:	www.irantypist.com
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۰۸-۰۵۶۶-۳
شمارگان:	۱۰۰۰
مرکز خرید آنلاین:	www.arshadan.com
مرکز بخش و توزیع:	www.arshadan.net
قیمت:	۲۱۴۷۶۲۵۵
	۴۲۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه	۱۱
فصل اول: رشد اجتماعی و هیجانی کودک ۱ تا ۶ ساله	۱۳
❖ رشد اجتماعی و هیجانی کودک ۳ تا ۴ سال	۱۶
❖ بدخلقی و لجبازی کودک سه تا چهار ساله	۱۷
❖ کودک سه تا چهار ساله شما دوست دارد همیشه از شما تقلید کند	۱۸
❖ دوست‌یابی در کودک سه تا چهار ساله	۱۸
❖ رشد اجتماعی و هیجانی کودک ۴ تا ۵ ساله	۱۸
❖ ترس در کودکان ۴ تا ۵ ساله	۲۱
❖ فرزندان با دیگر کودکان ارتباط بیشتری برقرار می‌کند	۲۱
❖ مهارت حل مسئله و رشد اجتماعی و عاطفی کودکان ۴ تا ۵ ساله	۲۲
❖ کودکان به آزادی و پشتیبانی مداوم شما نیازمند است	۲۲
❖ ویژگی‌های اجتماعی و هیجانی کودکان ۵ تا ۶ سال (پیش دبستانی‌ها)	۲۲
❖ تقویت رشد اجتماعی و هیجانی کودکان ۳ تا ۶ سال	۲۴
فصل دوم: مشکلات رفتاری در کودکان و مدیریت آن	۲۷
❖ علل مشکلات رفتاری کودکان	۳۰

- عوامل فیزیولوژیکی..... ۳۰
- عوامل محیطی..... ۳۱
- عوامل فرهنگی..... ۳۲
- کودکستان..... ۳۲
- ❖ ارزیابی و تشخیص مشکلات هیجانی و رفتاری کودکان..... ۳۲
- ❖ پیشگیری از مشکلات رفتاری کودکان..... ۳۲
- پیشگیری در مرحله اول..... ۳۳
- پیشگیری در مرحله دوم..... ۳۳
- پیشگیری در مرحله سوم..... ۳۳
- ❖ روش‌های اصلاح رفتار..... ۳۳
- ❖ تعریف رفتار..... ۳۳
- ❖ برنامه اصلاح رفتار..... ۳۴
- تعیین رفتار آماج..... ۳۴
- تعریف عملیاتی رفتار آماج..... ۳۴
- بیان هدف برنامه اصلاح رفتار..... ۳۵
- آماده کردن هدف رفتاری..... ۳۵

انتخاب روش اصلاح رفتار..... ۳۵

❖ توصیه‌هایی چند در زمینه اصلاح مشکلات رفتاری کودکان..... ۳۷

❖ سبک‌های فرزندپروری..... ۳۸

۱- فرزندپروری مقتدرانه..... ۳۹

۲- فرزندپروری مستبدانه..... ۳۹

۳- فرزندپروری آسان‌گیرانه..... ۴۰

۴- فرزندپروری بی‌اعتنا..... ۴۰

فصل سوم: چالش‌های تربیتی در کودکان پیش از دبستان..... ۴۳

❖ کنجکاوی کودکان..... ۴۴

۱- لطفاً بیشتر صبور باشید..... ۴۴

۲- بپذیرید که کنجکاوی بخشی از مرحله رشد ذهنی کودک شماست..... ۴۵

۳- قوانین دست و پا گیر و افراطی در منزل، وضع نکنید..... ۴۵

۴- کنجکاوی کودک را کنترل کنید..... ۴۵

۵- اسباب‌بازی‌های مناسب برای کودک خود بخرید..... ۴۵

۶- به کودک اطلاعات بیشتری بدهید..... ۴۶

۷- کودک را با کتاب و مطالعه آشنا کنید..... ۴۶

مقدمه

خانواده، نخستین و مهم‌ترین پرورشگاه و آموزشگاه کودک محسوب می‌شود و مهم‌ترین پایگاه امنیتی و عاطفی برای هر فرد است. اساس سلامت یک جامعه، سلامت خانواده است. خانواده سالم انسان سالم پرورش می‌دهد و به نیازهای همه جانبه اعضای خود توجه دارد و سعی می‌کند به انتظارات و نیازهای آنان به شیوه‌ای درست پاسخ دهد.

وظیفه مهم فرزندپروری و تعلیم و تربیت فرزندان به عهده والدین نهاده شده است و تعلیم و تربیت امری دائمی و پویاست. فرزندپروری یک مسئولیت مهم است و روش‌های تربیتی والدین و محیط روانی خانواده اثرات مهم و ماندگاری بر رفتارها، انتظارات و رشد روانی-اجتماعی و شخصیت کودکان در آینده به جا می‌گذارند. والدینی که در تعامل با فرزند خود، پذیرش و صمیمیت کافی نشان می‌دهند به رشد هیجانات و احساسات درونی و سالم سازی محیط روانی و اجتماعی کودک کمک می‌کنند.

هر خانواده شیوه خاصی در تربیت فرزند خویش بکار می‌گیرد که می‌تواند پیش‌بینی کننده‌ای قوی برای رفتارهای آتی و شخصیت کودک باشد. در فرزندپروری، والدین هر روزه با چالش‌های متعددی روبه‌رو هستند که باید آگاهانه و صبورانه به آن‌ها بیندیشند و پاسخ مناسب بدهند. تلاش برای ارتقای بهداشت روان کودکان نیازمند آموزش والدین با اصول صحیح تربیتی و افزایش کیفیت فرزندپروری است.

ممکن است والدین هنگام بروز مشکلات و بدرفتاری‌ها در کودک‌شان دچار نگرانی و سردرگمی شوند. در این شرایط نگرانی طبیعی است اما باید آگاهانه مشکل را ریشه‌یابی کرده درباره راهکارهای پیش رو تصمیم‌گیری نموده و بهترین راهکار را انتخاب کنند و از شتاب‌زدگی و برخوردهای نسنجیده بپرهیزند.

اکثر روانشناسان، مشاوران و متخصصان تعلیم و تربیت ریشه رفتارهای ناهنجار را در دوران کودکی و در بستر خانواده جستجو می‌کنند. زمانی که والدین با ناهنجاری‌های رفتاری و عاطفی، مانند لجبازی، ناخن جویدن، پر خاشگیری، دروغ‌گویی و... مواجه می‌شوند؛ استفاده از فنون تربیتی صحیح و مهارت‌های فرزندپروری به والدین کمک می‌کند تا به کاهش فراوانی یا خاموش سازی رفتارهای موردنظر بپردازند.